

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. וכל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה.....2
- ב. חוטין שבלחי אסורים.....2
- ג. ונתן ולא שיטול מעצמו ... מימר נמי לא אמינא ואי יהבו לי שקילנא.....4
- ד. הצנועים מושכין את ידיהם והגרגרנים חולקים...לבר ממעלי יומא
דכיפורי לאחזוקי נפשאי בכהני ולפרוס ידיה אנסיה ליה עידניה.....5
- ה. אמר רב יוסף האי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבותיה ודחיקא
ליה מילתא ליזכי ליה מתנתא ואף על גב דלא אתי לידיה במכרי כהונה ולויה.....6
- ו. כי אמרי אנא באחר שמעא בעל כרחיה מזכי וכי אמרי אנא למאן דלא
אפשר ליה הא אפשר ליה.....7
- ז. כל השונה לתלמיד שאינו הגון נופל בגיהנם.....7
- ח. המשתתף עם כהן ... והמשתתף עם העובד כוכבים ... דיתיב עובר
כוכבים אמסחתא ... דיתיב עובר כוכבים אכספתא ... סתם עובר כוכבים מפעא
פעי 9
- ט. פסולי המוקדשין נמכרים באיטליז ונשחטים באיטליז ונשקלים בליטרא.....11
- י. הראש שלי וכולה שלך ... הירד שלי וכולה שלך ... בני מעיין שלי וכולה
שלך אפי' אחד ממאה בהן ... פטור מן הלחי וחייב בכולן ... הראש שלי וכולה שלך
אפי' אחד ממאה בראש פטור מן הלחי וחייב בכולן.....11
- יא. עשרים וארבע מתנות כהונה הן וכולן ניתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט
וברית מלח ... וכל העובר עליהן כאילו עובר על בכלל ופרט וברית מלח.....12
- יב. ואלו הן ... עשר במקדש ... ומנחת העומר.....13
- יג. וארבע בירושלים...ועורות קדשים.....15
- יד. ועשר בגבולים תרומה ... וגזל הגר.....16
- טו. עובר כוכבים וכהן שמסרו צאנם לישראל לגזוז פטור הלוקח גז צאנו
של עובר כוכבים פטור מראשית הגז.....17

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף קלג.

א. וכל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קי: ובמנחות דף יח. ולעיל דף קלב: שעשרים וארבע מתנות¹ ניתנו לכהנים וכולן מפורשין בתורה, ועל כולן נכרתה ברית לאהרן², וכל כהן שאינו מודה בהן ואפי' באחת מהן³ שאומר בלבו דברי הבל הוא ולא צוה זה הקדוש ברוך הוא אלא משה בדה מלבו אין לו חלק בכהנים, ואין נותנין לו לעשות שום עבודה מעבודות הכהנים לא במקדש ולא בגבולין כגון נשיאות כפים ואין עולה לתורה ראשון⁴. ואין נותנין לו מתנה מהן. וי"א⁵ שזה אפיקורס הוא אלא כל שמאמין אלא שהוא אין מקבל עליו להתעסק בזה וה"ה אם אין מקבל עליו להתעסק בא' מעבודות של הכהנים אין נותנין לו שום מתנה. ואפי' בדיעבד אם נתנו לו לא קיימו המצוה⁶. ודוקא שאין מודה אבל אם מודה אף שאין בקי בהן ולא בכל הדינין שלהן נותנין לו מתנות כהונה.

ב. חוטינן שבלחי אסורים

כבר התבאר לעיל דף צג. שיש חוטינן⁷ – ורידים עורקים – שאסורין משום דם שבהם, כיון שהדם כנוס בתוכם ואין מליחה מועילה בהם להוציא דמם, ואף כששחט הורידין שבצואר כמו שנתבאר לעיל דף כז. אסורין חוטינן אלו

¹ רמב"ם הלכות ביכורים פרק א הלכה א

² אמרו חז"ל בספרי פ' קרח לפי שבא קרח וערער כנגד אהרן על הכהונה בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה בברית מלח עולם, וכולם מנויין בפרשת קרח וגם אלו שלא הוזכרו שם מפורש ריבו אותם חז"ל שם מיתור הכתובים

³ רש"י חולין קל"ב ב' וכ"כ המאירי שם שלבו נוטה למינות

⁴ שו"ע או"ח סי' קכ"ח ס"מ מ"א

⁵ פ"י הח"ח ז"ל לתו"כ צו פט"ז ומצאתי בפ"י ר"ח חולין קל"ב ב' שכ' פ"י מודה משמש כמו שכתוב ונ' כונתו בפ"י הח"ח ז"ל. דרך אמונה – ציון ההלכה הלכות ביכורים פרק א ס"ק ה

⁶ שם ס"ק י

⁷ שו"ע ונו"כ סה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לפי שאין נגררין דרך הורדין⁸, אם לא שיחתכם תחלה ואחר כך ימלחם, שאין המלח מוציא דם הכנוס אלא דם הנבלע באיברים.

כגון חומין שביד ושבכתף, וג' חומי הארוך שאצל החזה מבפנים, ושבליחים התחתון שבצד הלשון מכאן ומכאן, ובלשון, ובצואר, וחומי הלב⁹, וחומי העוקין¹⁰, וחומי הדקין שהם בתוך שומן הדקין¹¹ כמו בית עכביש מסובכין זה בזה, וקרום שעל המוח שבקרקד, וחומי שאחורי האזנים והוא חומרא בעלמא, וקרום שעל הביצים.

וחומין אלו, כשחותכן ומולחן מותרין אף לקדירה, ואם מלחם ולא חתכם אינם אוסרים את הבשר במליחה שאין הדם יוצא מהם במליחה. ואף אם יוצא מהם אמרינן כבולעו כך פולטו.

אבל אם בשלם בקדירה ולא חתכם אף על פי שמלחם משליכם לחוץ, וצריך ששים בבשר כנגד הדם הכנוס בתוכם דלא ידעינן כמה דמא נפיק מינייהו. וי"א¹² גם כנגד החומין, שנעשו נבילה ע"י בישולם בדמם¹³.

⁸ הרשב"א והר"ן וב"י. ש"ך א

⁹ דס"ל להרמב"ם דמה שאמרו בפג"ה חומין יש בעוקין ואסורין לא משום חלב כפירש"י אלא משום דם וכ"כ הרב המגיד שם וס"ל להרמב"ם דבכלל זה עוקין חלב, וכ"כ הרוקח וחותרך העוקין חלב ואזני חלב שבהן חומין מלאים דם.

¹⁰ והוא דעת הרמב"ם שסבר הא דאמרו בגמרא חומין שבעוקין אסורים הם חומין אחרים מלבד ה' דכפלי שאסורין משום דם, ודלא כרש"י שסבר דחומין שבעוקין היינו ה' חומי דכפלי שאסורין משום חלב, והרשב"א סבר כדעת הרמב"ם שהם חומין אחרים, אלא שסבר שאסורין משום חלב דומיא דה' דכפלי, אבל לית הילכתא כותיה, ויש לסמוך בזה אדעת הרמב"ם הואיל דלרש"י לנמרי מותר וליכא איסור אלא בחמשה חומי כפלי, ודלא כהפר"ח בס"י ס"ד ס"ק שרוצה להחמיר כדעת הרשב"א בלי טעם. חגורת שמואל

¹¹ דאפשר דבכלל חומין יש בעוקין גם חומי הדקין שהם כמו בית עכביש, כי החומין שקשה להסירם אם לא בטורה נקראין חומין שבעוקין, כי עוקין פי' זווית כההיא דפרק אין צדין כל דאית ליה עוקצי ביבר גדול הוא, והכי פי' חומין שבעוקין חומין שבזווית שנמשכין אנה ואנה וטורה גדול לנקרן מפני רבוי חומין הדקין המתפשטין בכל זווית שבכנתא, ולפי' כל החומין שהזכיר הרמב"ם שאסורין משום דם ושצריך חתיכה ומליחה לקדירה הוזכרו בגמרא, ועל כן לא השיג רבינו כי אם על הגאון שכתב בסתם דצריך לחתוך כל המקומות וכו', שאין זה מדינא דגמרא, דמדינא דגמרא א"צ לחתוך אלא הגידין שהזכיר בפירוש, ובכלל זה הגידין שהזכיר ע"ש הרמב"ם בפירוש, עכ"ל הב"ח. ומה שהט"ז רוצה לפרש דברי הטור במ"ש על הגאון והומרא הוא שהחמיר ולא על הרמב"ם, כתבתי בגליון טור שלי שיש לתמוה עליו, ואין להאריך כאן. חגורת שמואל

¹² לרמ"א דס"ל חנ"נ בשאר איסורים בס"י צב ה

¹³ ואי ליכא בבשר אשר החומין שם ס' נגד הדם הכנוס והחומין חתיכה עצמה נעשה נבילה וצריך ס' נגד כל חתיכת הבשר, ונראה דהיינו בהני חומין אשר איסורן מתבארין בגמרא דינא הכי, אבל בחומי אורך החזה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולצלי אינם צריכים לא חתיכה ולא מליחה שהאש שואב הדם ומוציא כל הדם שבתוכה, ויש מצריכין קליפה¹⁴ גם לצלי¹⁵.

ג. ונתן ולא שיטול מעצמו ... מימר נמי לא אמינא ואי יהבו לי שקילנא

אין לו לכהן לחטוף המתנות¹⁶ שנא' (דברים יח פסוק ג) וְנָתַן לַכֹּהֵן וְנָתַן ולא שיטול מעצמו, ואפי' מתרצים¹⁷ הבעלים אח"כ אסור, ואפילו לשאול אותם בפה, או לכתוב לו באיגרת¹⁸, ואפי' בלא הפצרה¹⁹, וי"א²⁰ שאפי' אם הבעלים נותנין לו מדעתם לא יטלם דרך חטיפה ואפי' אם כונתו משום חיבוב מצוה או להראות שהוא כהן אסור, אלא אם יתנם לו דרך כבוד, יטלם. כגון שישלחם²¹ לביתו דרך כבוד או שיתנם לו בעצמו דרך כבוד ואז

וחוטי שאחורי האזנים דאינן אלא חומרא בעלמא א"צ ס' ומותרין בבישול בדיעבד, אלא דלכתחלה צריך להסירם, ומש"ה כתב רמ"א בהג"ה אהני חוטינן דאינו אלא חומרא בעלמא להורות דלא צריך להסירם אלא לכתחילה אבל א"צ ס' כמ"ש אחר זה, אלא דמותרין בבישול בדיעבד, וכמ"ש הש"ך דלא קאי רמ"א אחוטי צואר דבהני א"צ ס' כיון דמנתח הבהמה אבר אבר סני בהכי, אלא לכתחילה צריך לנטול, והא דכתב ההג"ה סתם היינו משום דגם בחוטי הצואר משכחת לה האי דינא כשלא חתכן אבר אבר ע"ש, וליכא למימר דרמ"א איירי בשלא חתכן אבר אבר דלא סני בצלי בקליפה אלא צריכה נטילה, וק"ל, וא"כ ה"ה נמי בנ"ד. והא דכתב ההג"ה סתם היינו משום דסמך עצמו אמאי שכתב מקדם אהני חוטינן דאינו אלא חומרא בעלמא, ודוק. חגורת שמואל שם

¹⁴ ואף על גב דלעיל ס' כ"ב גבי ורידין צריך נטילה בצלי תירין הד"מ דחוטינן אלו הם עבים יותר מורידין ואין פולטין כ"ב ע"כ. ש"ך ח

¹⁵ ומסיק בת"ח כלל ל"ד דאף במליחה צריך קליפה, מיהו משמע התם דבין בצלי בין במליחה הוא חומרא בעלמא, ומדינא שרי כדעת רוב הפוסקים משום דכבולעו כך פולטו כדלקמן ס' ע"ב, ונפ"מ דאם לא קלפוהו ובשלו כך מותר בדיעבד. ש"ך ה

¹⁶ וה"ה לכל מתנות כהונה ולויה אסור לחטוף וכנ"ל פ"ב מתרומות הי"ט ואם עבר וחטף ע"ל פ"ב מתרומות ה"ט

¹⁷ ד"ת שם סקס"ו בשם הפר"ח וכן מוכח בר"ן;

¹⁸ ד"ת סקס"ז

¹⁹ שם ומצאתי בפ"י ר"ח חולין קל"ג א' דלשאול אין אסור אלא לאדם חשוב אבל לחטוף לכל אדם אסור והרשב"א בתוה"ב הקצר כתב כל כהן שא"צ למתנות ראוי לו למשוך ידו שלא ליקח מהם אלא לעתים רחוקות פעם א' בשנה להחזיק עצמו בכהן והמאירי בשבת נ"ו א' כתב כהנים ולוים המכירים בעצמם שמתוך שררותם נשמעים להם אין ראוי להם לשאול חלקם ומתנותיהם בפייה מתוך שאין בנ"א מסרבים להם בכלום הרי הם כעין גוזלים לשאר עניי כהנים ולוים צה"ל שם שפו

²⁰ פרישה יו"ד ס' של"א סקס"ה;

²¹ ד"ת סקס"ט סק"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

יש לו ליטול אף שהוא מהצנועים שאם לא יטול הוי כמבזה מתנות כהונה²², וראוי להישראל להזדרז ולהביא לו המתנות כדי שלא יבא לבקש בפיו.

אם ממציא²³ עצמו לבעה"ב ואין מבקש בפיו אין קפידא, וכן יכול²⁴ לבקש מכהן אחר שיזכה לו המתנות אם הוא דחוק.

י"א²⁵ שאין ליתן להרבה כהנים בב"א שהם יתחלקו ביניהן דהוי ג"כ בזיון, אלא יתן לב"א חלקו בפ"ע.

ד. הצנועים מושכין את ידיהם והגרגרנים חולקים...לבר ממעלי יומא דכיפורי לאחזוקי נפשאי בכהני ולפרוס ידיה אנסיה ליה עידניה

בזמן שהם כהנים רבים במטבחים, וכל א' רוצה חלקו במתנות, הצנועים מושכין ידיהם ואפי' חלקו הרגיל²⁶ שבלא"ה ה' מקבלו עכשיו שיש הרבה כהנים והמתנות מועטים ימשוך ידיו ממנו, והגרגרנים נוטלים ואין לנהוג מנהג גרגרנות. י"א²⁷ דדוקא כשנותן לו דבר מועט מקרי גרגרן אם נוטלן אבל אם נותנין לו דבר מרובה כגון כל המתנות לכהן א' יכול ליטול

ואם היה כהן צנוע ואין מכירין אותו שהוא כהן, ה"ז נוטל ויכול²⁸ לתבוע חלקו גם בפה ואפי' נותנין לו דבר מועט יש לו ליטול כדי שיודע לכל שהוא

²² מיהו אם אומר לו שיתנום לכהן אחר שצריך יותר ממנו מותר.

²³ ד"ת שם סקס"ט

²⁴ עיין מאירי

²⁵ ד"ת שם סקע"א בשם ר"י קורקום ועי' בתוס' מעשה רב שהגר"א צוה לכהן שישא מתנות מגולה על פס ידו כדי לפרסם.

²⁶ ד"ת סק"עב

²⁷ רבנו יונתן ונמוק"י מובא בד"א ר גוצה"ל שצח

²⁸ ד"ת סקע"ג בשם כרתי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כהן, ואם²⁹ נושא כפיו סגי שבזה כבר מכירין בו שהוא כהן. וי"א³⁰ שאפי' נושא כפיו יכול ליטול המתנות:

כהנים המסייעים³¹ בבית המטבחים כגון בהפשטת העור וכדומה אסור ליתן להם מתנות.

ה. אמר רב יוסף האי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבותיה ודחיקא ליה מילתא ליזכי ליה מתנתא ואף על גב דלא אתי לידיה במכרי כהונה ולויה

כהן שהיו³² לו חברים שנותנים לו³³ המתנות, אם רצה לזכות³⁴ בהן לישראל ת"ח חבירו³⁵ ה"ז מזכה לו, ואף על פי שלא באו לידו, ואפי' בלא קנין דמכירי כהונה הוי כאילו זכה בו, ויהיו אותם החברים זוכים ונותנין המתנות לזה הישראל שזכה בהן. והוי הישראל³⁶ כשלוחו של כהן לקבל המתנות³⁷.

²⁹ ט"ז וכדמשמע בגמ' ועי' במאירי בחולין שכ' אם אינו רגיל אצל הבריות כדי לישא תמיד את כפיו משמע אף על פי שנושא כפיו לפעמים וכן משמע ל' רש"י שכ' יפרוס כפיו לדוכן כל השנה.

³⁰ ד"ת סקע"א בשם הפר"ח

³¹ ד"ת סקס"ח פמ"ג ש"ד ט"ז.

³² רמב"ם שם הכ"א שו"ע ונו"כ שם יד

³³ ואם בעל המתנות הוא קטן צ"ע אם יכול לזכות. ד"ת שם סקצ"א

³⁴ הדין הוא דמכירי כהונה שרגיל לתת לו מתנותיו נחשב כאילו זכה בו הכהן (ואפשר שיש מדת חסידות לכהן שלא יטול כשבעה"ב רגיל תמיד ליתן לכהן אחר וכמש"כ רש"י במכות כ"ד א' ד"ה בבצע אך אפשר דדוקא התם משום דמחזי כשוחד כדמשמע בכתובות) ומ"מ יכול בעה"ב לחזור בו ולא לתת לו והטעם שנחשב כאילו זכה בו פירש"י משום דסתם כהנים מסחי דעתן מזה שחושבין שבודאי יתנו לו וממילא נחשב כאילו אין כהן אחר בעולם וזכה בו שהוא כל השבט והתוס' ב"ב קכז: כתבו משום דהאומר לחברו אתן לך מתנה מועמט אסור לחזור בו וכאן הוי כמתנה מועמט שהרי אין לבעה"ב בו אלא טוה"נ וכיון שאסור לחזור בו מתייאשים שאר הכהנים מזה והריטב"א גיטין ל': כתב דתקנה דרבנן היא דמכירי כהונה נחשב כאילו זכה בה. דרך אמונה שם קפ

³⁵ לשון הרמב"ם משמע שאינו דוקא לת"ח אלא לכל שהוא חבירו אך בשו"ע התיר דוקא לת"ח כדלהלן עיין כס"מ ור"י קורקום

³⁶ ד"ת סקפ"ו

³⁷ וגם יכול הישראל למוכרו לאחר אפי' טרם שהגיעו לידו אך אם הכהן חזר בו או מת לא זכה הת"ח ואפי' לא ביטלו היורש בהדיא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וי"א³⁸ דדוקא אם כבר נשחטה הבהמה ונבדקה הריאה אבל לא לפני שנשחטה.

ו. כי אמרי אנא באחר שמעא בעל כרחיה מזכי וכי אמרי אנא למאן דלא אפשר ליה הא אפשר ליה

ודוקא שהזוכה תלמיד חכם³⁹ והשעה דחוקה לו שהוא איש עני ואינו יכול לקנות בשר ואז ראוי לעשות כן אם אין הכהן צריך לזה. דבלא זה לא התירו שמפיק מיד הכהן⁴⁰.

אולם י"א⁴¹ שאין לזכות לשוחט עצמו, דכיון שאין יוצא מרשותו אין מקיים מצות נתינה וי"א⁴² שיכול לזכות גם להטבח עצמו.

וכל זה דוקא שלא יהא כהן המזכה משרת בבית זה שמזכה לו המתנות, שמא יזכה בעל כרחו⁴³. והוא הדין אם הכהן משרת בבית בעל הבית, ומזכה לאורה תלמיד חכם שמתארח בבית רבו במתנות שרגיל ליתן לו רבו⁴⁴, אסור.

אמנם אם כבר באו ליד הכהן וזכה בו בודאי יכול ליתן לכל מי שירצה בכל גוונא⁴⁵.

ז. כל השונה לתלמיד שאינו הגון נופל בגיהנם

³⁸ ד"ת סק"ח וכה"ח

³⁹ ודוקא במכירי כהונה ולוי דאל"ה לא קיים ישראל מצות נתינה אבל במכירי סני בחכי לענין מצות נתינה וה"ה שיכול לזכות ע"י אחר בשביל הכהן וואין לזכות בחליפין כנ"ל פי"א ממע"ש הי"א ולחזור ולזכות מהכהן אלא שאין נאות לת"ח לקבל מתנות אבל במכירי אין זה צדקה גמורה שעדיין לא זכה הכהן ממש ולכן לא התירו אלא לת"ח. חזו"א יו"ד סי' ז' סק"ד

⁴⁰ שנראה כגזול הכהנים כיון שעדיין לא זכה בו ממש לכן לא התירו אלא בכה"ג כמבואר נמוק"י

⁴¹ פ"ת יו"ד סי' ס"א סק"ה בשם רדב"ז וד"ת שם בשם אבקת רוכל

⁴² דעת החזו"א מעשרות סי' ח' סק"ג

⁴³ ואפי' ברצון שלם הוא מזכה המתנות כיון שעושה מפני הכבוד אינו מועיל זכיתו. ד"ת סק"צג

⁴⁴ דעת הטור ושו"ע, ועיין בכס"מ בדעת הרמב"ם

⁴⁵ ד"ת סק"ד וכ"ה במאירי וכן מוכח בשבת י' ב'.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת ברכות דף כח. ומכות דף י. שאין מלמדין⁴⁶ תורה לתלמיד שידוע לנו שאינו הגון, והוא הלומד לקנתר⁴⁷, או להוציא דברי תורה לעניינים אחרים, אלא מחזירין אותו למוטב ומנהיגין אותו בדרך ישרה, ובודקין אותו, ואח"כ מכניסין אותו לבית המדרש ומלמדין אותו.

אך מצוה ללמד תלמיד שלומד שלא לשמה, אלא לשם איזו פנייה, שהרי במשך הזמן יבא לשמה.

על אף שאין מלמדים למי שאינו הגון, א"צ לבדוק אחר⁴⁸ התלמיד אם תוכו כבדו. וסתם אדם הוא בחזקת כשרות, ומצוה ללמדו תורה, שעל ידי כך יתחזק ביראת ה' ויהיה צדיק וישר. ואף אם הוא אינו הגון במעשיו, אם יש לתלות שהוא כתינוק שנשבה בין הגויים מצוה לקרבו לצור מחצבתו, ולחזקו בתורת ה'. שהמאור שבה יחזירו למוטב. ושב ורפא לו.

וכבר התבאר במסכת תענית דף ז: שלפיכך בני התועים⁴⁹ ובני בניהם שהדיחו אותם אבותם, ונולדו בין הקראים, הרפורמים, הקונסרבטיבים וכדומה. וכן בני המומרים⁵⁰. וגדלו אותם על דעתם, הרי הוא כתינוק שנשבה ביניהם, וגדלוהו ואינו זריז לאחוז בדרכי המצות שהרי הוא כאנוס, ואף על פי ששמע אח"כ שהוא יהודי וראה היהודים ודתם הרי הוא כאנוס, שהרי גדלוהו על טעותם, לפיכך ראוי להחזירן בתשובה ולמשכם בדברי שלום עד שיחזרו לאיתן התורה.

⁴⁶ שו"ע ונו"כ יו"ד רמז ז

⁴⁷ כך ביאר בערוך השלחן שם סעי' כא

⁴⁸ הכל בערוך השלחן שם, אולם דעת הרמב"ם נראה שלא כן שהרי כתב בהלכות תלמוד תורה פרק ד הלכה א "אין מלמדין תורה אלא לתלמיד הגון נאה במעשיו, או לתם, אבל אם היה הולך בדרך לא טובה מחזירין אותו למוטב" משמע שידוע לנו שהוא הגון או תם, אולם בלבוש שם כתב וז"ל "או לתלמיד תם שאין ברור לנו אם הוא הגון או אינו הגון. אבל אם הוא הולך בדרך לא טובה, והו' תלמיד שאינו הגון ואין מלמדין אותו" וא"כ משמע שאין צריך לבדוק אחריו וכדברי הערוך"ש, וכ"כ בכס"מ וז"ל לתם. כלומר שאין ברור לנו אם הוא טוב אם לאו. ולמד כן מדאמרין פרק תפלת השחר (ברכות כ"ח) שהיה ר"ג מכריז כל תלמיד שאין תוכו כבדו אל יכנס לבית המדרש ואסיקנא התם שלא הסכימו על ידו"

⁴⁹ רמב"ם הלכות מומרים פרק ג הלכה ג

⁵⁰ בני מומרים, יש מעלה וחסרון, דמצד עצמם, לא חטאו עוד, והמה כחומר ביד היוצר, שאפשר לגדלם למוטב, אבל מצד השני המה כתינוק שנשבה ביד הוריהם, אשר אינם מניחים אותם לילך בדרכי החיים של תוה"ק, אכן ראינו שהרבה פעמים, הבנים שנתקדשו לתורה, החזירו למוטב גם אבותיהם, ובודאי יש להתאמץ לקרבם לתורה, – אבל כ"ז להתלמד במקום אחר, אכן בנדר צדקו דברי כת"ה דהוי נכרים גמורים, והמה בכלל האיסור דלימוד תורה לעכו"ם. בשו"ת מנחת יצחק חלק ג סימן צח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וכן קטין⁵¹ שהולך בדרך לא טובה כגון משכב זכר, ועובר על לאו לא תגנוב מחזירין אותו למוטב ובודקין אחריו ומותר ללמדו תורה.

אולם ילדים מנשואי התערובות ר"ל, שההורים מביאים את ילדיהם ללמוד בחדרים, ות"ת, וטענה בפייהם שהרי האב הוא יהודי, אף שהאם היא נכריה, אסור ללמדם תורה והרי הם כנכרים לכל דבריהם⁵².

דף קלג:

ח. המשתתף עם כהן ... והמשתתף עם העובד כוכבים ... דיתיב עובד כוכבים אמסחתא ... דיתיב עובד כוכבים אכספתא ... סתם עובד כוכבים מפעא פעי

כבר התבאר לעיל דף קלב: שהשוחט⁵³ בהמת גוי ובהמת כהן פטור מן המתנות⁵⁴, ובבהמת לוי⁵⁵ פטור⁵⁶ אולם אם תפס הכהן אין מוציאין מידו. וי"א שמוציאין מידו כמו שהתבאר לעיל דף קלא:

ודוקא השוחט בהמת כהן או לוי אבל כהן ששחט לישראל בהמת ישראל חייב במתנות⁵⁷.

⁵¹ לקט יושר חלק ב (יורה דעה) עמוד לט ענין ב ועיין בשו"ת מנחת יצחק שם "ראיתי בשד"ח (מע' האלף אות רמ"ד), דהביא מהחיד"א ז"ל בס' פתח עינים, דכתב ליישב, דזה מיירי רק בתלמיד שמעשיו מקולקלים וסנו שומעני, וכתב ע"ז השד"ח, דלפי"ז ההיא (דאדר"ג), לא מיירי במי שמעשיו מקולקלים, ודוחק, וגם כתב שיש בזה סתירה בדברי החיד"א ז"ל, ממש"כ במק"א, והביא גם מדברי הברכי יוסף (או"ח סי' קנ"ו) מש"כ בדברי הש"ס ופוסקים, בענין תלמיד שאינו תוכו כברו עיין שם

⁵² שו"ת מנחת יצחק שם.

⁵³ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ט הלכה י

⁵⁴ כיון שאם שוחט למי שאינו בר חיובא גם השוחט פטור

⁵⁵ ד"ת ס"ק קמ"ז קנ"ג

⁵⁶ אם השוחט כהן ולוי מסתבר דחייב אף על גב דהדין עם הטבח מ"מ אין יכול לתת בלי רשות הבעלים וכ"נ בתו' חולין קל"ה ב' ד"ה כשהוא. צה"ל קסט

⁵⁷ דרך אמונה שם סט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

והמשתתף עם הכהן או הלוי⁵⁸ צריך שירשום חלקו ויציין בהדיא⁵⁹ ויאמר איזה חלק שייך לו ואיזה להכהן, כדי שיניח המתנות בחלק הכהן⁶⁰, ואז פטור ממתנות⁶¹, שאם לא ציין חלקו חייב במתנות מדרבנן⁶² משום מראית העין, מפני שאין הכל יודעין שהכהן שותף לו, וי"א⁶³ שלרשום מספיק לעשות איזה סימן שהכהן שותף בו כדי שלא יחשדוהו שמעכב המתנות ואין נ"מ אם השאיר המתנות בחלק הכהן או שלא חילקו כלל, שכל שיש להכהן שותפות בכל הבהמה פטור ממתנות⁶⁴.

לפיכך י"א⁶⁵ שאם היה הכהן עומד עמו במטבחים ונושא ונותן עמו אינו צריך לרשום, בין שיושב אצל הבשר ובין שיושב אצל המעות, כבר יודעים הכל שהכהן שותף ופטור⁶⁶. וי"א שגם באופן זה צריך לרשום שהכהן צנוע הוא ואינו מרבה דברים ואין הכל יודעים שהוא שותף. וכן נפסק בשו"ע⁶⁷.

המשתתף עם העכו"ם אם יודעים ומכירים הכל שהוא גוי⁶⁸, י"א⁶⁹ שאינו צריך לרשום שסתם עכו"ם מרבה דברים ומודיע לכל שהוא שותף ואף על פי שאינו עמו בשעת מכירה⁷⁰. וי"א⁷¹ שגם בגוי צריך לרשום, אא"כ יושב

⁵⁸ ד"ת שם

⁵⁹ ודוגמתו בביצה ל"ג ב' עד שירשום כו' אבל מל' רבנו בפיה"מ משמע שמפרש שצריך שירשום ממש בכתב במה הוא משתתף וצ"ע ועי' פר"ח. צה"ל שם קעד

⁶⁰ דוקא אם הכהן שוחט לאכילת עצמו אבל אם שוחט למכור גם הכהן עצמו חייב אחר ב' וג' שבתות, כמו שיבואר להלן.

⁶¹ שאם יש לכהן אפי' חלק בהמתנות פטור ואפי' נשתתפו בב' בהמות כ"ז שלא חלקו שתיהן פטורות. כה"ח אות קי"ג

⁶² דמדאורייתא אפי' לא ציין חלקו פטור כיון שיש להכהן חלק בכל הבהמה הרי יש לו חלק בכל המתנות ג"כ ופטור, ואף על גב דלעיל בצבי הבא על העז וילדה חייב בחצי מתנות דצבי ואפי' מקצת צבי שאני התם דכל שיות שבו מחויב אבל כאן שאין כל שיות שבו מחויב פטור לגמרי. דר"א שם עד

⁶³ דעת רש"י ושאר ראשונים

⁶⁴ עי' כסף משנה ועי' בר"י קורקוס שכ' שגם רבנו מודה שאם עשה סימן כדעת רש"י דמהני וצ"ע

⁶⁵ דעת הרמב"ם שם

⁶⁶ כס"מ

⁶⁷ יו"ד סא כה וכן הוכיח בפ"ח שם מ

⁶⁸ ד"ת ס"ק קנ"ה

⁶⁹ דעת הרמב"ם שם

⁷⁰ ואם הגוי אינו במדינה כאן דל"ש שמרבה דברים צריך לרשום. ר"י קורקוס

⁷¹ דעת שאר ראשונים עיין בכס"מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

עמו במקום שמניחין שם המעות או שהוא עמו במטבחים שאז מרבה דברים והכל יודעים שהוא שותף. וכן פסק השו"ע, אבל יוצא ונכנס אינו מועיל⁷².

במקום שנוהגין לשחוט אצל גוי⁷³, והבהמה של הגוי והתנה עמו שאם תמצא טרפה תשאר לגוי ואם תמצא כשרה לוקחו הישראל, אף אם עשה הקנין מחיים על תנאי זה פטורה ממתנות שכ"ז שלא נתבררה הקנאתו לא יצאה עדיין מרשות הגוי והוי יד גוי באמצע ופטור.

אבל אם הבהמה של ישראל והקנה אותה לגוי על תנאי זה שאם תהי' טרפה יקחנה הגוי חייבת במתנות.

ט. פסולי המוקדשין נמכרים באיטליז ונשחטים באיטליז ונשקלים בליטרא

כבר התבאר במסכת זבחים דף עה: שכל פסולי המוקדשין⁷⁴ כשיפדו מותר לשוחטן בשוק של טבחים ולמוכרן שם ולשקול בשרם בליטרא כשאר החולין חוץ מן הבכור ומן המעשר.

והטעם מפני שמכירתם בשוק מוסיף בדמיהן, שאר הקדשים שדמיהן חוזרין להקדש שהרי מביא בדמיהם בהמה אחרת מוכרין אותן בשוק כחולין, אבל הבכור והמעשר שאין דמיהם להקדש אלא נאכלין במומן אין שוחטין אותם בשוק של טבחים, ואין מוכרין אותם שם, אפילו התפס בכור לבדק הבית אינו נשקל בליטרא ולא ימכר בשוק שאינו יכול להתפס אלא דבר הקנוי לו קנין גמור.

י. הראש שלי וכולה שלך ... היד שלי וכולה שלך ... בני
מעין שלי וכולה שלך אפי' אחד ממאה בהן ... פטור מן

⁷² פר"ח ופסק בדעת הראשונים

⁷³ רמ"א שם ובחי' רעק"א שם ובד"ת שם

⁷⁴ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק א הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

הלחי וחייב בכולן ... הראש שלי וכולה שלך אפי' אחד ממאה בראש פטור מן הלחי וחייב בכולן

במה דברים⁷⁵ אמורים לעיל ששותפות הכהן והעובד כוכבים פוטר, בשותף בכולה אפילו בכל שהוא, אבל אם אין הכהן והעובד כוכבים שותף עמו אלא בראש, אפי' באחד ממאה או מאלף או פחות בראש, אינו פוטר אלא מהלחיים, אבל חייב בזרוע ובקיבה מדאורייתא⁷⁶ שאין מעכבין זה את זה⁷⁷, ואם הוא שותף עמו ביד ימין⁷⁸ כנ"ל, אינו פוטר אלא מהזרוע, ואם הוא שותף עמו בבני מעיים, אינו פוטר אלא מהקיבה. דזרוע אמר רחמנא ולא חצי זרוע⁷⁹. ואם הוא שותף ביד ובראש ובבני מעיים פטור משלשתן⁸⁰.

אם שותף בלחי ימין פטור גם בשל שמאל ששניהן מצוה א', ואף על גב ששני הלחיים נותנין לשני כהנים מ"מ מצוה אחת היא.

אמר לו הכהן הרי הבהמה כולה שלי והראש שלך חייב בלחי ואפי' אם⁸¹ א"ל רק הלחיים שלך חייב בלחיים וכן בזרוע וקיבה, אם⁸² א"ל המעיים שלך חייב בקיבה וכן היד שלך חייב בזרוע שהדבר החייב הרי הוא של ישראל.

יא. עשרים וארבע מתנות כהונה הן וכולן ניתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט וברית מלח ... וכל העובר עליהן כאילו עובר על בכלל ופרט וברית מלח

⁷⁵ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ט הלכה יב, שו"ע ונו"כ סא כו

⁷⁶ ק"ס

⁷⁷ ד"ת ס"ק קס"ה

⁷⁸ אבל אם שותף ביד שמאל אין פוטר מזרוע

⁷⁹ פסקי רי"ד וכו"כ הרשב"א בתוה"ב הקצר דמתנות אמר רחמנא ולא חצי מתנות ועמש"כ בזה בבב"ל לקמן פ"ב ה"ו.

⁸⁰ ד"ת שם ס"ק קס"ב וע"ש בשם הפרישה שפקפק קצת בזה ראולי מחזי כהערמה

⁸¹ מנ"ח מצוה תק"ו

⁸² שם ועי' בריבב"ן שכ' בשם התוס' שאם ישראל מכר לכהן בהמה חוץ מן המתנות פטור הישראל מהמתנות וצ"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קי: ש עשרים וארבע מתנות⁸³ ניתנו לכהנים וכולן מפורשין בתורה, ועל כולן נכרתה ברית לאהרן⁸⁴, וכל כהן שאינו מודה בהן ואפי' באחת מהן⁸⁵ שאומר בלבו דברי הבל הוא ולא צוה זה הקדוש ברוך הוא אלא משה בדה מלבו אין לו חלק בכהנים, ואין נותנין לו לעשות שום עבודה מעבודות הכהנים לא במקדש ולא בגבולין כגון נשיאות כפים ואין עולה לתורה ראשון⁸⁶. ואין נותנין לו מתנה מהן. וי"א⁸⁷ שזה אפיקורס הוא אלא כל שמאמין אלא שהוא אין מקבל עליו להתעסק בזה וה"ה אם אין מקבל עליו להתעסק בא' מעבודות של הכהנים אין נותנין לו שום מתנה. ואפי' בדיעבד אם נתנו לו לא קיימו המצוה⁸⁸. ודוקא שאין מודה אבל אם מודה אף שאין בקי בהן ולא בכל הדינין שלהן נותנין לו מתנות כהונה.

יב. ואלו הן ... עשר במקדש ... ומנחת העומר

מנו חכמים מתנות אלו⁸⁹, ואמרו עשרים וארבעה מתנות כהונה ניתנו לאהרן ואלו הן: עשר במקדש, ארבע בירושלים, ועשר בגבולין.

ורבינו הרמב"ם חילקם⁹⁰ בחלוקה אחרת לפי קדושתם ודרך אכילתם וזהו מנינם:

⁸³ רמב"ם הלכות ביכורים פרק א הלכה א

⁸⁴ אמרו חז"ל בספרי פ' קרח לפי שבא קרח וערער כנגד אהרן על הכהונה בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה בברית מלח עולם, וכולם מנויין בפרשת קרח וגם אלו שלא הוזכרו שם מפורש ריבו אותם חז"ל שם מיתור הכתובים

⁸⁵ רש"י חולין קל"ב ב' וכ"כ המאירי שם שלבו נוטה למינות

⁸⁶ שו"ע או"ח סי' קכ"ח ס"מ מ"א

⁸⁷ פ"י הח"ח ז"ל לתו"כ צו פט"ז ומצאתי בפ"י ר"ח חולין קל"ב ב' שכ' פ"י מודה משמש כמו שכתוב ונ' כונתו כפ"י הח"ח ז"ל. דרך אמונה – ציון ההלכה הלכות ביכורים פרק א ס"ק ה

⁸⁸ שם ס"ק י

⁸⁹ רמב"ם שם הלכה יב

⁹⁰ יש ב' חילוקים בין מנין הגמ' למנין רבנו א' בפרט וא' בכלל, בפרט שחכמים מנו כל המורם מתודה ואיל נזיר בא' וכללו בזה גם המורם משלמים ורבנו חלקו לשלשה כדבסמוך הט"ו וכנגד זה יתר לרבנו שנים מהמנין ולכן צירף חמאת העוף וחמאת בהמה ביחד ואשם ודאי ואשם תלוי ביחד שחכמים מנאום לשנים שנים והשלים המנין, ובכלל שחכמים מנו י' במקדש וי' בגבולין וד' בירושלים ורבנו מנה ח' במקדש (והיינו הי' שבגמ' שהרי רבנו הוריד ב' מהן וכללן כנ"ל) והד' שבירושלים מנה רבנו לחמש שהרי חלק המורם משלמים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שמנה מתנות⁹¹ מהם אין אוכלים אותן הכהנים אלא במקדש לפנים מחומת העזרה והיא עזרת ישראל אבל עזרת נשים אין אוכלין שם ק"ק⁹², אבל לישראל אסורים באכילה שכולן קדשי קדשים.

וחמש מתנות אין אוכלין אותן אלא בירושלים לפנים מחומת העיר ירושלים, וחמש מתנות אין זוכין בהן מן התורה אלא בארץ ישראל בלבד⁹³.

וחמש מתנות זוכין בהן בין בארץ בין בח"ל, ומתנה אחת זוכין בה מן המקדש.

מה הן השמנה⁹⁴ שאין נאכלין אלא במקדש.

בשר החטאת אחד חטאת העוף שכולה נאכלת לכהנים ואין למזבח אלא דמה בלבד ואחד חטאת הבהמה שמקריבין האימורין והשאר נאכל לכהנים.

ובשר האשם בין תלוי שבא על הספק של חייבי בריתות בין ודאי והן חמש אשמות של מעילות ושל גזלות ושל שפחה חרופה ושל נזיר ושל מצורע.

וזבחי שלמי ציבור הן כבשי עצרת שבאין עם שתי הלחם והן קדשי קדשים.

ומותר העומר שהעומר נקמץ ושיריו נאכל לכהנים⁹⁵.

ושירי מנחות ישראל הנקמצות שנאכלין כדין קדשי קדשים, אבל מנחת כהנים אינה נאכלת ונקטרת כליל.

ושתי הלחם המוהאים בשבועות.

ומתודה ומאיל נזיר לג' ועורות קדשים מנה בפ"ע וקרא לה מתנה שזוכין בה מן המקדש כיון שאינה דוקא בירושלים והי' שבגבולין חלקם רבנו חמש בא"י וחמש בכל מקום. מרכבת המשנה ור"י קורקום

⁹¹ שם הלכה ג

⁹² כל הלשכות והמחילות הפתוחות לעזרת ישראל אוכלין שם ק"ק

⁹³ אבל מדרבנן נוהג תרו"מ גם במצרים ובבל ועמון ומואב

⁹⁴ שם הלכה ד

⁹⁵ ומשום שהיא מנחת ציבור ואין לנו מנחת ציבור נאכלת אלא זו חשיב לה לעצמה. רש"י חולין קל"ג ב' ועי' בשמ"ק ב"ק ק"י ב' עוד טעם בשם הרא"ש:

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולחם הפנים שמחליפים כל שבת 96.

ושירי לוג שמן של מצורע שנשאר אחר הזאותיו ונאכל לכהנים.

אלו אינן נאכלין אלא במקדש, שכולן קדשי קדשים ואינן נאכלין אלא לזכרי כהונה.

יג. וארבע בירושלים...ועורות קדשים

ומה הן החמש⁹⁷ שאינן נאכלין אלא בירושלים.

חזה ושוק של שלמים, שהן קדשים קלים כדין שלמים ונאכלין בכל העיר לכהנים לבניהן ובנותיהן.

והמורם מן התודה להן והם, החזה ושוק, וחלה א' ורקיק א' ומצה א' וחמץ א'.

והמורם מאיל נזיר, והם חזה ושוק וחלה א' ורקיק א' וזרוע בשלה.

ובכור בהמה טהורה, שמקריבין אותו⁹⁸, ובשרו נאכל לכהנים בירושלים.

והבכורים, שאין נאכלין אלא בירושלים.

אלו אינן נאכלין אלא בירושלים.

והמתנה שזוכין⁹⁹ בה מן המקדש הוא עורות העולות, והוא הדין לשאר עורות קדשי הקדשים¹⁰⁰ כולן לכהנים. ומותר להוליכן לכל מקום אפי' לחו"ל שאין בהן קדושה¹⁰¹.

⁹⁶ חשיב להו לעצמן משום שאין נקמרות כלל ע"ג המזבח כשאר מנחות אלא נאכלות כולן לכהנים

⁹⁷ שם הלכה ה

⁹⁸ ואם הוא בעל מום נאכל לכהנים אבל מותר גם לזרים וגם נאכל בכל מקום ורבנו לא חשיב לי' כאן ומ"מ

הוא כלול בכלל בכור

⁹⁹ שם הלכה ח

¹⁰⁰ כיון דכל הק"ק ניתנין לכהן ואין בהן דין הפשט כמו בעולה א"כ הכהן יכול למלגן ולאוכלן עם עורן ויכול

גם להפשיטין ורק בעולה שיש מצוה להפשיט הוצרך הכתוב לומר עור העולה לכהן

¹⁰¹ מ"מ אין ניתנין לכהנים אלא בביהמ"ק ולכן חשיב לה בפ"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל עורות קדשים קלים לבעלים חוץ מן הבכור שניתן כולו לכהנים בחייו וממילא גם העור לכהן ואפי' בכור בעל מום ותמורת בכור כולו לכהן בחייו.

יד. ועשר בגבולים תרומה ... וגזל הגר

עשר יש שהם בגבולין חוץ לירושלים. חמש בארץ ישראל וחמש בחו"ל.

ומה הן החמש¹⁰² שבא"י.

התרומה.

ותרומת מעשר.

והחלה ושלשתן קדש, שאסורין לזרים ולטמאים.

וראשית הגז¹⁰³.

ושדה אחוזה שהקדישה בעליה ולא פדאה הבעלים או בנו עד היובל, אלא אחר פדאה יוצאה לכהנים ביובל בחנם, ואם לא פדאה אדם נותנין הכהנים דמיה ופודין אותה¹⁰⁴, ושניהן חולין.

אלו אינן זוכין בהן מן התורה אלא¹⁰⁵ בא"י, ואין אוכלין תרומות וחלות של ארץ ישראל אלא בא"י. אבל תרומת חו"ל נאכלת בחו"ל וכן חלת חו"ל נאכלת שם.

ומה הן החמש¹⁰⁶ שזוכין בהן הכהנים בכל מקום.

¹⁰² שם הלכה ו

¹⁰³ אין נוהג אלא בא"י כמש"כ רבנו לקמן רפ"י דילפי' ראשית ראשית מתרומה וי"א דמדאורייתא ראשית הגז נוהג גם בחו"ל אלא שלא נהגו כן

¹⁰⁴ אף על גב דשדה אחוזה ניתנת לאנשי משמר מ"מ חשיב לי' בהדי הנז' שבבבא א"י כיון שזוכין בהן בכל א"י במקום שנמצאת

¹⁰⁵ אבל מדרבנן נוהג תרו"מ גם במדינות הסמוכות לא"י כמבואר בריש ה' תרומות וחלה נוהג בכל חו"ל מדרבנן כדלקמן פ"ה ה"ו וראשית הגז אין נוהג גם מדרבנן בחו"ל כדלקמן רפ"י וכן שדה אחוזה לא שייך כלל אלא בא"י

¹⁰⁶ שם הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

המתנות הן זרוע לחיים וקיבה מבהמות חולין, וזה נוהג גם בחו"ל אולם דעת הרבה פוסקים שאין נוהג אלא בא"י וכן המנהג.

ופדיון הבן.

ופדיון פטר חמור, שפודהו בשה או בשויו ונותן לכהן

וגזל הגר, שאין לו יורשים ונשבע לו שאין לו בידו כלום ואח"כ מת הגר צריך לשלם לכהנים כמו שהתבאר¹⁰⁷.

וחרמי כהנים שדינם שאם החרים דבר לכהנים כ"ז שהן בבית הבעלים הן בהקדש לכל דבריהם, נתנו לכהן הרי הוא בחולין לכל דבריהם¹⁰⁸.

וחמשתן חולין¹⁰⁹ לכל דבר.

טו. עובד כוכבים וכהן שמסרו צאנם לישראל לגזוז פטור הלוקח גז צאנו של עובד כוכבים פטור מראשית הגז

הלוקח גז צאנו¹¹⁰ של עכו"ם אחר שגזזו העכו"ם פטור מראשית הגז, שכבר נפטר בשעת הגיזה¹¹¹.

לקח הצאן לגיזתו אף ע"ג¹¹² שלא לקח אלא הגיזה של הצאן והצאן שייך לגוי כיון שהן ביד ישראל לגזוז מקרי צאנך, וחייב אף ע"פ שגדלה הגיזה ברשות העכו"ם¹¹³, ואף על פי שחוזרין הצאן לעכו"ם אחר גיזתו, הואיל והגזוז

¹⁰⁷ וזה אפשר לשלם גם בכל מקום וא"צ דוקא במקדש ואף על גב שאין זוכין בהן אלא כהנים של אותו משמר כמו שהתבאר מ"מ גם אם הוא בחו"ל צריך לשלם להם ואם מצאן בחו"ל יכול ליתן להם שם

¹⁰⁸ והן נוהגין גם בחו"ל ואף על גב דגם הן אין ניתנין אלא לאנשי משמר כמשי"כ רבנו בסמוך ה"י ובפ"ו מערכין ה"ה מ"מ גם אם החרים בחו"ל צריך ליתנם לכהנים והם יכולין לבא לקחתם גם בחו"ל

¹⁰⁹ מיהו החרמים אינן חולין אלא אחר שבאו ליד כהן
¹¹⁰ רמב"ם הלכות ביכורים פרק י הלכה ט

¹¹¹ ולא אמרי' כיון שמיד כשגזזו זוכה בהן הישראל הו"ל כאילו זכה בהן הישראל בשעת גיזה שהרי גזוז בשביל למכרו לישראל מיד, קמ"ל דפטור. דר"א שם סא

¹¹² חזו"א לקומים לזרעים סי' ז' סק"א וכ"כ הר"ן ורוב המפרשים בדעת רבנו ועי' בשם וישפה מה שהקשה ע"ז

¹¹³ ר"ל לאפוקי מר' אלעאי דס"ל בגמ' שאם גדלה ברשות הגוי פטור אבל יש פוסקים שפסקו כר' אלעאי דפטור

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ישראל והגזירות שלו חייב, שאין החיוב אלא בשעת הגיזה. וי"א¹¹⁴ דדוקא אם לקח הצאן לגזיתו מקרי צאנך¹¹⁵, אבל אם לא קנה אלא הגיזה כיון שאין הצאן שלו פטור.

ישראל הגוזז בהמת גוי וכהן פטור מראשית הגז. ואפי' חזר הישראל¹¹⁶ וקנה מהם הגיזה אח"כ כיון שבשעת גיזה הי' פטור דהעיקר תלוי בבעלים¹¹⁷.

¹¹⁴ דעת רש"י והר"ן והמור ורבנו יונתן והריטב"א קל"ו ב' ופסקי רי"ד וריא"ז ונמוק"י והביאו הרמ"א ביו"ד סי' של"ג ס"ז וגם המאירי תמה ע"ד רבנו

¹¹⁵ ואף על גב דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי כאן סני כיון שגם הגיזה שלו והחיוב מוטל על הגיזה

¹¹⁶ מאירי

¹¹⁷ דרך אמונה שם סה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

